

Wij weten, dat den voorschreeve Prince, Staaten ende Steeden haare Belofte, Eed, Brieven ende Zeegel geeven souden met eenige Oflagiers, ende voorts in handen van de Generaale Staaten van herwaarts overy daar toe geauthoriseert zynde van sijne Majesteit, ofte in handen van een derde Neutraal, beide de Parthyen agreeabel zynde, stellen de navolgende Steeden, te weten, in Holland Brielle ende Enkhuzen, ende in Zeeland Vlissingen ende Armuyden.

Welke voorschreeve verseekertheeden respectueelk aan wederzyden effectueelk voldaan souden werden, al eer het vatheemische Krygsvolk verlof gegeeven werde, ende de Vergaderinge der Generaale Staaten geschiede.

Verstaande al dit altoos soo verre ende nadien sijne Majesteit in meeninge soude zyn, hun Gedeputeerdens presentation van den eersten Juny laastleeden te accepteren, ende anders niet, daar toe men den voorschreeven tyd van Alderheiligen naastkoomende versogt heeft, om sijne Majesteit te advertieren, ten waare dat den Prince, Staaten ende Steeden voornoemt bevonden geraaden, soo in de voorgaande en ook Ons laatste Geschrifte ernstelijc ende uit swaarwigtige oorfaaken versogt is, te accepteren de offren ende presentation van weogen sijne Majesteit gedaan.

Verfoekende dat sy Gedeputeerdens op allen deesen sulks als vooren willen letten, ende in gevalle sy niet en accepteren Onse voorschreeve offren ende presentation, Ons aansonds antwoord te geeven op den voorschreeve versogten tyd, ende dan voorts te willen antwoorden op de voorschreeve voorgewende assureantie ofte verseekertheid, om die sulks wetende, beeter sijne Majesteit van alles te moogen informieren, ende daar op sijne intentie, meeninge ende Resolutie verwagten van deselve hen Gedeputeerdens, sulks als hier vooren geseid is, te verstandigen.

Onder stond geschreeven,

Aldus onderteekent ter requisitie van de Gedeputeerden des Princen van Orange, Staaten ende Steeden, &c. den sesden July 1575.

Ends onderteekent,

J. de la Torre.

Zyn gecommitteert een van de Edelen, Dordrecht, Delft, Foreest, de Ryke ende den Advocaat, omme met sijne Excellencie daar af te comminiceeren; ende van alles rapport gedaen zynde, is daar op by gemeen advis secker Antwoord geconcipieert, als hier na volgt, ende hier selve sulks gearreiteert.

478

Gessen ende verstaan hebbende sijne Princelijke Excellencie, mitsgaders de Staaten ende Steeden van Holland

*Antwoord
van sijne Ex-*

1575.
Den 8 July.

cellencie en de
Staaten op de
voorenstaande
Memorie.

land ende Zeeland, &c. het inhouden van de Missive, by
haare Gedeputeerden op de Vreedehandeling, weefende
tot Breda, aan sijne Excellencie geschreeven, van dato den
sesden deeser maand July, mitsgaders seekere Memorie,
deselve Gedeputeerden ten voorichreeve daage ter handen
gestelt by de Commissarissen van de Koninglijke Majesteit
aldaar, beroerende het point van de assureantie, breeder
in deselve Missive vermeld; gehoort ook het rapport van
Jonker Willem van Zuylen van Nyvelt, de voorichreeve
Missive ende Memorie overgebracht hebbende, is by sijne
Excellencie, Staaten ende Steeden voornoemt geadviseert
ende beslooten, dat by haarluider Gedeputeerden diesaan-
gaande by monde, ofte des nood ende syluiden seer ge-
drongen zynde, ook schriftelijk, sal moogen werden geant-
woord, dat syluiden niet en weten ooit questie ofte swaa-
righeid geweest te zyn op het stuk der voorschreeve as-
seurantie, ofte van eenige verseekertheid, gelijk syluiden
ook nooit daar van iet hebben gedaan voorhouden ofte
begeert, als verstaan hebbende dat by sijne Majesteit de
oorzaaken van alle beroerten weg genoomen ende voorge-
koomen zynde, sulks dat de Landen moogen werden ge-
houden in goede politie ende gerustheid, met conservatie
van Godes glorie, eere van sijne Majesteit ende welvaart
van de Landen en sijne Majesteits Onderdaanen, syluiden
in sulken geval genoeg souden weesen verseekert, ende dat
reciproquelijk syluiden by sijne Majesteit nooit anders be-
hooren gaegt ofte gehouden geweest te zyn, dan als sijne
Majesteits getrouwe Onderfaaten, volgende haare verplig-
tinge ende Eed, met dewelke syluiden aan sijne Majesteit
altys verbonden geweest moogen zyn, van welken Eed
ook te vernieuwen van Steede tot Steede, ten verfoeke
ende obediencie van sijne Majesteit, geen swaarigheid en
soudé vallen, indien op haar verfoek en voorgaande deug-
delijke praesentation na behooren gedisponert waare, son-
der van nooden te zyn de Steeden ofte Vlekken van Hol-
land ofte Zeeland, als Brielle, Enkhuysen, Vlissingen ende
Armuyden tot sijne Majesteits verseekertheid verfoegt te
worden, gemerkt sijne Excellencie ende de Staaten voor-
noemt verstaan, deselve, nog ook eenige andere Steeden
ofte Vlekken van de voorschreeve Landen, uit sijne Ma-
jesteits handen ofte obediencie getrokken, maar veel eer
jeegens haare Vyanden, tot dienste van sijne Majesteit,
ende defensie van haare Regten, Privilegien, Vryheeden
ende welvaart geconserveert te hebben, immers in allen ge-
valle soo verre op de voorschreeve assureantie eenige swaa-
righeid soudé moogen werden gemitteert, verstaan sijne
Princelijke Excellencie, Staaten ende Steeden, dat sijne
Majesteit genoegsaame middelen heeft, uit sijne authoriteit
daar inne te voorsien by advis van de Generaale Staaten
van den Lande, het welk by deselve sijne Excellencie,
nogte by de voornoemde Staaten van Holland ende Zee-
land, nooit en is gerefuseert.

Aldus gedaan ende beslooten by sijne Excellencie, Staa-
ten

ten ende Steeden voornoemt, den agtsten July vyftien hon-
derd vyf en seeventig.

Ende was onderteekent,

Guilliaume de Nassauw.

Onder stond geschreeven,

Ter Ordonnantie van de
Staaten ende Steeden
voornoemt.

By my onderteekent,

C. de Rechtere.

DE Staaten gecommuniceert zynde de Instructie voor de Ge-
deputeerden des Vreedehandels, fulks die in eenige poin-
ten was gecorrigeert, is het selve fulks goedgevonden ende
gearresteert, als hier na volgt.

479

*Instructie, &c. fulks als de voor-
gaande Instructie, bebalven het gunt hier
na is volgende.*

DE Gedeputeerden van sijne Excellencie, Staaten ende
Steeden van Holland, Zeeland, Bommel ende Buu-
ren, ende Geassocieerden, kunnen niet onderweegen laa-
ten Uwer E. van weegen haare Heeren en Meesters te
verklaren, dat schier de vyfde maand overstreeken is, be-
halven de komste van Doctor Leonius, dat myn genaadi-
gen Heere den Prince van Orange, Staaten ende Steeden
voorschreeve haare Gedeputeerden geschikt hebben, omme
in deese Vreedehandel te treden; dat, gedurende den
selven, van haare zyde niet onderweegen gelaaten is, om
deese geheele Nederlanden, tot Gods eere ende sijne Ma-
jesteits dienst, tot een gewenschte rust ende vrede, oude
fleur ende prosperiteit te brengen; ende dat ter contrarie
by Uwer E., ofte den geenen daer Uwer E. tot nog toe
rapport gedaan hebben, anders niet gesogt is geweest, dan
ons by insuffisante, captieuse, gepallieerde ende bewimpelde
offren te circumvenieren, ende middelertyd ons ende de
ommeleggende Landen ende Inwoonders van dien te amu-
seeren, om des te beeter te geraaken tot een quaad opset
ende voorneemen van onse bederffenisse, fulks als het selve
klaarlijk blyken mag by het gunt dat van aanbeginne dees-
ses handels onderlinge gehandelt en gepasseert is, en son-
derlinge by het geene geschied is seedert den eersten Juny;
dan alsoo van weegen sijne Excellencie, Staaten ende Stee-
den voorschreeve bemerkt werd, dat de eenige swaartig-
heid daar op stonde, dat by Uwer E. Geschrifte verfogt
werd, dat die geene die hen tot de Roomsche Religie van
den onsen niet en souden willen begeeven, haar geliefde
Vaderland souden moeten verlaaten, ende in vreemde Lan-
den vertrekken, hebben syluiden het selve bevonden te zyn
jegens God, alle reedenen ende billijkheid, by de reede-
nen ende middelen in haare Antwoord en Geschrifte van
den twintigsten Maart laattleeden, ende andere navolgen-
de, breeder verhaalt; te meer dat een groote meenigte van

*Instructie
voor de Gede-
puteerden op
de Vreedehan-
deling.*